

Зміст

Час нової України	9
Передмова	11
Міф 1. Ленін «створив» Україну	13
Міф 2. Українці й росіяни – «братні народи»	25
Міф 3. Хрущов «подарував» Крим Україні	36
Міф 4. Звідки взялося гасло «Слава Україні»	45
Міф 5. України немає на історичних мапах, отже, її не існує. Чи все не так просто?	58
Міф 6. Переяславська рада 1654 року: історична містифікація, яку Кремль використовував сотні років	72
Міф 7. Пётр І – збирач «російських» земель, а не завойовник. Що не так із цією думкою	87
Міф 8. «Одесса – русский город», або Чому пам'ятник Єкатерині ІІ не має стояти в центрі українського міста	99
Міф 9. Голодомор і радянська пропаганда: чому засуха й поганий урожай не причина смерті мільйонів українців	112
Міф 10. Що не так з поняттям «Велика Вітчизняна війна»	127
Міф 11. «Матч смерті»: вигадана історія про «Динамо» (Київ)	137
Міф 12. «Ні двійма на схід»: як Москва обґрунтовує, що мала право напасти на Україну через розширення НАТО, і чому їй вірять	151
Міф 13. Україна – нейтральна й позаблокова! Це міф чи правда	164
Міф 14. Дуже смішна легенда про так звану шапку Мономаха	179

Час нової України

Україна має свою унікальну історію. Ми одночасно і молода незалежна держава, якій 34 роки, і країна з більш ніж тисячолітньою історією. Феноменально.

Українці багато створили та відкрили світові. Сергій Корольов здобув славу піонера космічних програм. Юрій Кондратюк проклав маршрут до зірок. Володимир Вернадський першим у світі сформулював концепцію біосфери – і змінив погляд людства на планету.

А скільки ще могло бути – скільки відкриттів світ не побачив, бо імперія століттями ламала, стирала, знецінювала. Нам нав'язували меншовартість, насаджували страх. Але правда сильніша. І вона повертається.

Сьогодні ми маємо вибір: або залишатися в тіні чужих міфів, або згадати, ким ми є насправді.

У 2019 році команда з трьох українців вирішила зробити просту, але важливу річ – дати людям у світі можливість розвиватися, зробивши найкращі ідеї доступними для кожного. Так з'явився перший продукт компанії Headway Inc – застосунок із самері книжок Headway. Ми не знали, наскільки великим стане цей проєкт. Ми боролися з меншовартістю та діяли сміливо. І вже за рік застосунок став найбільш завантажуваним у світі.

Сьогодні Headway Inc — це глобальна компанія з українським серцем, що змінює підхід до навчання у світі. Її продукти допомагають розвиватися сотням мільйонів користувачів у світі.

Долати меншовартість та показувати світу, хто такі українці насправді — це і є нова Україна. Та, що не просить дозволу. Та, що створює. Та, що більше не сумнівається в собі.

Ця книжка — нагадування. Як багато років нас змушували дивитися вниз. Як обертали голову на Схід, хоча серцем завжди прагнули до свободи. Це — досвід, що не має повторитись. Бо ми — інші.

Ми, українці, — ті, хто пам'ятає. І творить. Ті, хто несе світові ідеї, продукти, сенси. Ми ті, хто трансформує.

Антон Павловський, засновник та CEO Headway Inc.

Передмова

Що спільного між Ілоном Маском і Джо Роганом? Обидва надзвичайно багаті та впливові. Маск став першою людиною, чий статок оцінили на \$400 млрд, він одна за одною змінює цілі галузі. Джо Роган — найпопулярніший та найвпливовіший подкастер у світі багато років поспіль, до нього ходять навіть президенти.

А ще вони вірять у російську пропаганду. Наприклад, Роган переконаний, що ракети ATACMS можуть почати третю світову, а Маск прямо пропонує облишити Крим, бо той же насправді належить Росії. Цікаво, чому тоді Маск не пропонує повернути Росії Аляску й водночас підтримує заяви Трампа, що Канаді та Мексиці варто стати двома новими американськими штатами. Та будьмо щирими: річ не в Маску чи Рогані.

Будувати міфи, хоч як це прикро, — прадавній російський коник. Вони вміють брехати й видавати бажане за дійсне настільки добре, як, здається, ніхто інший. Усе б нічого, якби новостворені наративи не суперечили міжнародному праву й не призводили до війн. Своєю міфотворчістю Росія фактично прагне скасувати цілу країну — Україну. Хоча і Київ, і державні устрої на цих землях з'явилися набагато раніше за Москву.

Не будемо приховувати, бо від правди, нехай гіркої, нікуди сховатись: українці часто легковажно ці міфи ковтають і живуть з ними. А деякі навіть допомагають творити. А ще дуже швидко забувають про наслідки. Сто років тому, у період

Національно-визвольних змагань 1917-1921 рр., нам не дали збудувати свою державу (хоча українці й самі гарненько тоді обісрались). Тепер, сто років по тому, українську державність знову хочуть знищити. Як у 1764-му, коли Єкатерина II ліквідувала Гетьманщину.

Ми нація, що любить ставати на ті самі граблі, бездумно роз'юшуючи собі носа й набиваючи гулю на лобі. І здається, що шкіра на тому лобі вже така груба, що ми й не помічаємо, як нас тягне все не в той бік. А пора б уже це змінювати та обрати інший шлях, де садовий інвентар на дорозі не лежить.

У книжці зібрано понад десяток міфів, що їх створила Росія про Україну. Вони коротко й зрозуміло пояснені, мають дві форми викладення:

- 1) на одну сторінку, щоби під час смолтоків можна було дістати кілька аргументів зі своєї скарбнички мудрості;
- 2) розписані з деталями й поясненнями для тих, кому цікаво.

Ми також додаємо перелік з кількох книжок, до яких можна звернутись, якщо вам і цього буде мало.

Для легкості сприйняття книжка написана в публіцистичному стилі, але ґрунтується на наукових працях авторитетних українських і західних істориків.

МІФ 1. Ленін «створив» Україну

Один з улюблених російських міфів стосується гаданої відсутності в Україні історичної тяглості: мовляв, цієї країни ніколи й не було, вона штучно створена. Як наслідок, кремлівським історикам досі не дає спокою питання, хто й коли Україну «вигадав». Владімір Путін ухопився за одну з версій, яка мандрує пропагандистською літературою ще з 1920-х. Її вперше сформулювали еміграційні російські фашисти й монархісти, а згодом підтримав українофоб Александр Солженіцин. Слідом за ними Путін твердить, що Україну вигадав лідер більшовиків Владімір Ленін, пропонуючи федеральний формат створення Радянського Союзу. Логіка пропагандистів така.

1. Більшовики на чолі з Леніним свідомо відірвали шматок території від давньої Російської імперії, а тепер Радянської Росії і передали його новому формуванню — Радянській Україні. Наводиться приклад Донецько-Криворізької Радянської Республіки, яку більшовики з тактичних міркувань у 1918 р. відмовилися приймати до складу Радянської Росії, а згодом зробили частиною Радянської України.
2. За словами Путіна, більшовики необачно передали Україні «руські» території та людей, а ще дали статус квазідержави. Радянська Україна справді мала

всі формальні ознаки держави: власні кордони, органи державної влади, а згодом навіть дипломатичне представництво — членство в ООН. А ще, згідно з Конституцією СРСР, кожна з республік здобула право самовільного виходу зі складу Радянського Союзу. І хоча довгий час не було змоги запустити цей механізм, у грудні 1991 р. в Біловезькій Пущі СРСР було розпущено з відсиланнями до запропонованого Леніним формату союзницьких відносин.

Як і багато інших європейських країн, Україна має довгу та складну історію. Багато років на землях по обидва береги Дніпра розвивалась українська державність. Справді, після 1764 р. Петербург ліквідував Гетьманщину й знищив Запорозьку Січ. На наступні 150 років Україна зникла з політичної мапи світу. Ба більше, навіть пам'ять про неї хотіли знищити.

Проте 1917 р. починаються Визвольні змагання. Україна здобуває шанс поборотися за самостійність. Без її вигадування Леніним.

Детально

У липні 2021 р. Володимир Путін, «великий шанувальник історії», випустив статтю з назвою «Про історичну єдність росіян та українців». Матеріал, розміщений на офіційному сайті Кремля, прямо вказував: Україна є не чим іншим, як продуктом Радянського Союзу. У такому разі, намагався донести Путін, Україна не існувала як повноцінний історичний суб'єкт, а отже, її теперішня незалежність усе ще перебуває під питанням.

Володимиру Леніну в матеріалі відведено не найкращу роль: Путін його звинуватив у тому, що той «створив Україну». Більшовики прийшли до влади під гаслом реалізації права націй на самовизначення. Керуючись цими принципами, вони нібито не лише передали Україні території разом з «руським» населенням, а й безсовісно надали атрибути квазісуверенної держави. Нагадаємо: у 1922 р. під час створення СРСР було реалізовано ленінський принцип утворення союзної держави як федерації формально рівноправних республік. А Декларація про створення СРСР і Конституція СРСР передбачали право республік на вільний вихід зі складу Союзу. Путін лютує, бо вважає, що в такий спосіб закладено «міну вповільненої дії»: було лише питанням часу, коли Україна захоче відділитися. При цьому саму Україну він послідовно називає «цілком і повністю плодом радянської епохи», створеним за рахунок «історичної Росії».